

Penge- og kapitalmarked

1

Penge- og kapitalmarkedet

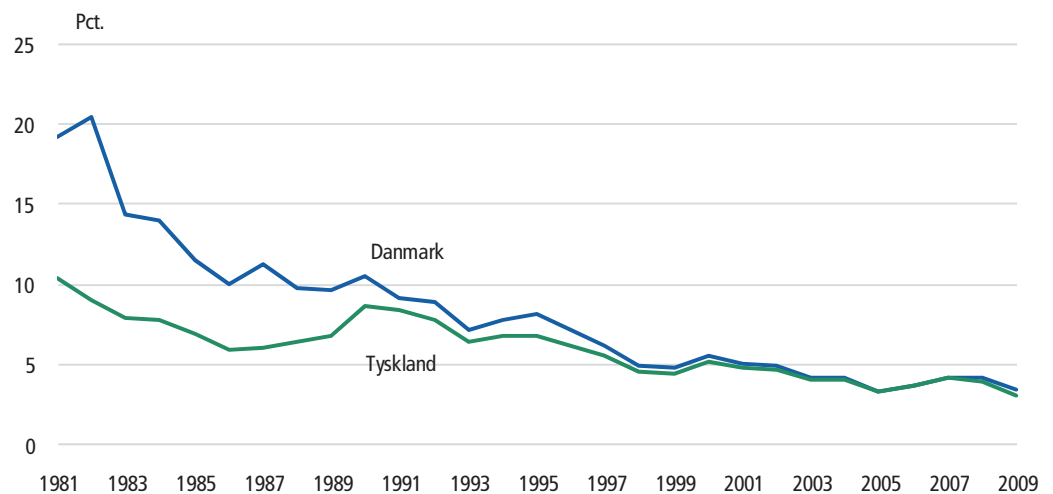
Formidling af kapital fra långiver til låntager

Et kapitalmarked er et marked, hvor der handles med finansielle produkter såsom lån, aktier, obligationer og kredit. Markedet gør det muligt at formidle kapital fra personer med opsparingsoverskud til personer med opsparingsunderskud. På den måde kan den enkelte tidsmæssigt adskille investeringer og forbrug i forhold til indtjeningen. Pengemarkedets formål er at sikre en velfungerende betalingsmekanisme, så en handel uden større omkostninger og besvær kan blive afsluttet med en betaling. Pengemarkedet vedrører derfor den likviditet, der bruges til betalingsformidling ved økonomiske transaktioner. Der er ingen skarp grænse mellem penge- og kapitalmarkedet.

Øget internationalisering

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en markant udvikling på de danske finansielle markeder i retning af deregulering, internationalisering og øget konkurrence. Danske borgere kan uden større vanskeligheder eller omkostninger investere i eller optage lån fra udlandet. Den frie kapitalbevægelighed har sammen med en troværdig fastkurspolitik bl.a. betydet en udligning af priserne (renterne) på de finansielle produkter imellem landene. I 1980 var forskellen mellem den danske og tyske lange obligationsrente 10,6 procentpoint, hvor den var faldet til nul i 2007 – og siden øget en smule i 2008 og 2009.

Figur 1 Renten på tiårige statsobligationer

www.statistikbanken.dk/dnrenta

Den lange rente var på 21 pct. i 1982

Renten på en finansiell fordring udtrykker långivers kompensation for den udskudte forbrugsmulighed. Man sondrer mellem korte og lange renter, dvs. renter på hhv. kortfristede og langfristede fordringer. Som indikator for den korte rente bruges normalt pengeinstitutternes 3-måneders rente, hvor renten på 10-årige statsobligationer bruges som indikator for den lange rente.

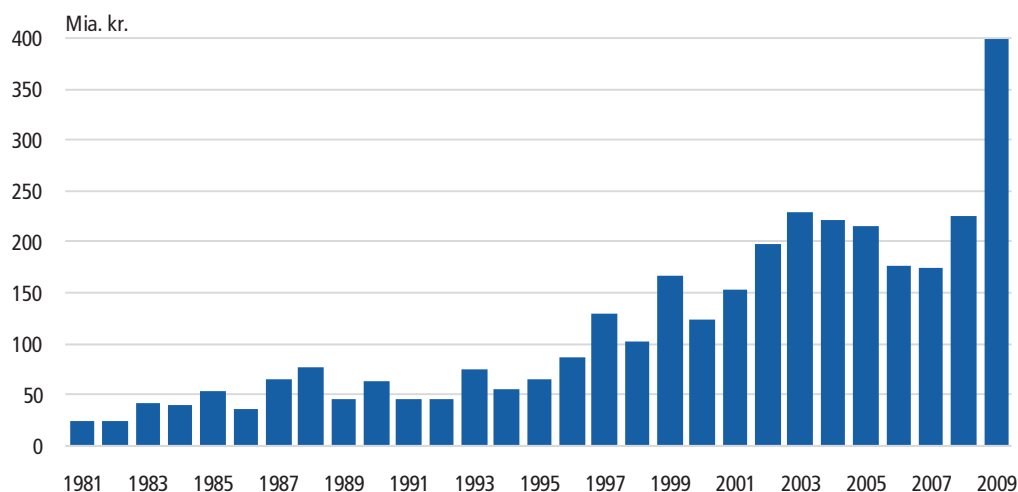
Den korte rente kan styres centralt. Nationalbanken kan regulere mængde og pris på likviditeten i forhold til pengeinstitutterne. Den rente, pengeinstitutterne får og betaler til Nationalbanken, påvirker de rentesatser, der fastsættes i forhold til kunderne. Den lange rente dækker over andre markedsbestemte faktorer, først og fremmest inflationsforventninger og risikoforventninger. Disse faktorer får mere indflydelse på renteudmålingen, desto længere løbetid fordringen har. Den lange rente vil normalt være højere end den korte rente. I 1981 var den lange rente helt oppe på 21 procent p.a. En del af forklaringen var de høje inflationsforventninger.

Staten har opkøbt udenlandsk valuta for at holde kronkursen nede

Kronekursen afhænger af udbud og efterspørgsel efter valuta. Efterspørgslen efter fremmedvaluta øges ved importbetalinger og kapitaleksport (f.eks. ved indlændinges køb af udenlandske værdipapirer eller ved indlændinges investeringer i udlandet). Omvendt vil eksportbetalinger og kapitalimport øge efterspørgslen efter kronen. I tilfælde af en mere efterspørgsel efter fremmedvaluta presses prisen på denne op, og kronkursen falder.

Nationalbanken handler på valutamarkedet med henblik på at stabilisere kronens kurs gennem køb og salg af valuta mod kroner. Det primære formål med valutareserven er således at give Nationalbanken mulighed for at anvende intervention som et instrument til at holde en stabil valutakurs mellem kronen og euroen. Køb af kroner vil således trække i retning af en styrkelse af kronen, mens salg af kroner, dvs. køb af valuta, trækker i retning af en svækkelse af kronen. Størrelsen af den danske valutareserve er siden begyndelsen af 1990'erne og frem til 2003 steget meget. Det er udtryk for, at Nationalbanken i den forløbne periode har været nødt til netto at opkøbe valuta for at holde kronkursen nede. Siden 2003 er valutareserven dog faldet igen, og specielt i 2006 var der et stort fald i valutareserven. I 2008 og især i 2009 så vi igen en stigning.

Figur 2 Valutareserven

www.statistikbanken.dk/dnivi

Danmark i valutakurssamarbejdet ERM II

Fra 1. januar 1999 har Danmark deltaget i et valutakurssamarbejde med Den Europæiske Centralbank, som er en frivillig ordning for EU-lande, der ikke deltager i Den Økonomiske Monetære Union. Siden juni 2004 har Danmark, fra at være ene-

ste medlem, fået selskab af Estland, Litauen, Letland, Cypern, Malta og Slovakiet. Aftalen betegnes ERM II (Exchange Rate Mechanism II) og ligner meget det tidligere samarbejde under EMS'en. Samarbejdet skal sikre, at valutakurserne holder sig inden for det tilladte valutabånd på +/- 15 pct. i forhold til centralkursen. Danmark har aftalt et snævrere bånd på +/- 2,25 pct. i forhold til centralkursen. I tilfælde af ekstraordinært pres på kronen kan Danmark ud over at sælge ud af sin egen valutareserve også trække på en interventionskredit/euro-konto i Den Europæiske Centralbank. Valutakurssamarbejdet er således med til at sikre kronekursen i forhold til de europæiske valutaer og euroen, men ikke over for andre vigtige valutaer som f.eks. amerikanske dollar og yen.

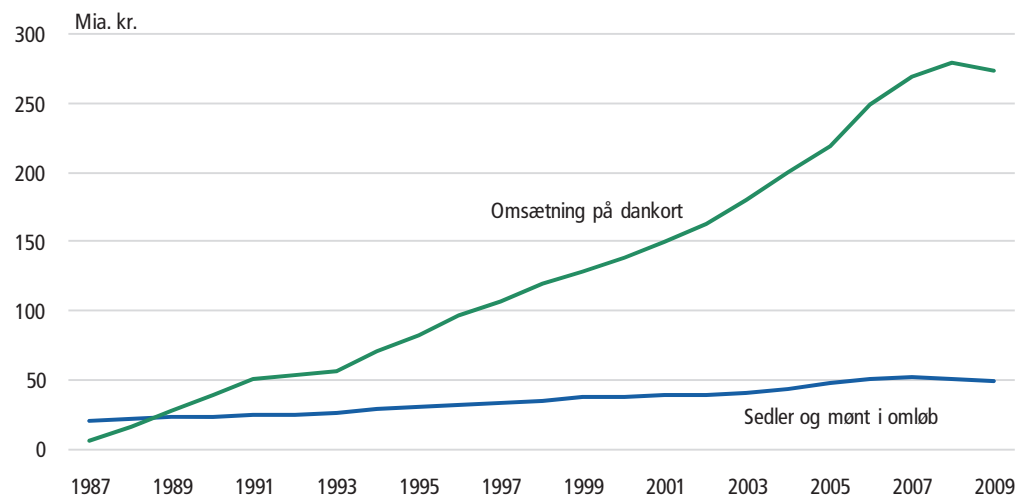
2

Finansielle fordringer

Penges funktion som betalingsmiddel

Pengenes funktion som betalingsmiddel er i dag udelukkende baseret på tillid. Hvis en sælger skal modtage penge som betaling for sit produkt, må han kunne stole på, at andre ligeledes vil modtage pengene som betaling. I tilfælde af høj inflation vil pengenes værdi som betalingsmiddel falde. Frem til 1931 var det muligt at indløse værdien af sine sedler og mønter til guld i Nationalbanken. Selvom guldindløseligheden derefter blev afskaffet, eksisterede guldfodssystemet formelt stadig helt frem til 1971. Det betød, at Nationalbanken var forpligtet til at opretholde en beholdning af guld svarende til værdien af sedler og mønter i omløb. I dag er penge stadig fordringer på Nationalbanken, men nu blot uden dækning af Nationalbankens guldbeholdning.

Figur 3 Dankortomsætning og beholdningen af sedler og mønt

Tabel 407 og 412

Vanskeligt at vurdere pengemængden

Det bliver stadig sværere at vurdere mængden af den likviditet, der er til rådighed i samfundet. Brugen af dankort har betydet, at kontoformer, der er knyttet til et dankort, hermed er blevet lige så likvide som sedler og mønter. Samtidigt kan der til dankortet knyttes visse kreditfaciliteter, ligesom udenlandske pengeinstitutter kan stille kredit til rådighed for de danske borgere. Danmarks position som en lille

åben økonomi med frie kapitalbevægelser gør, at pengemængden ikke længere har samme betydning som pengepolitisk måltal som tidligere.

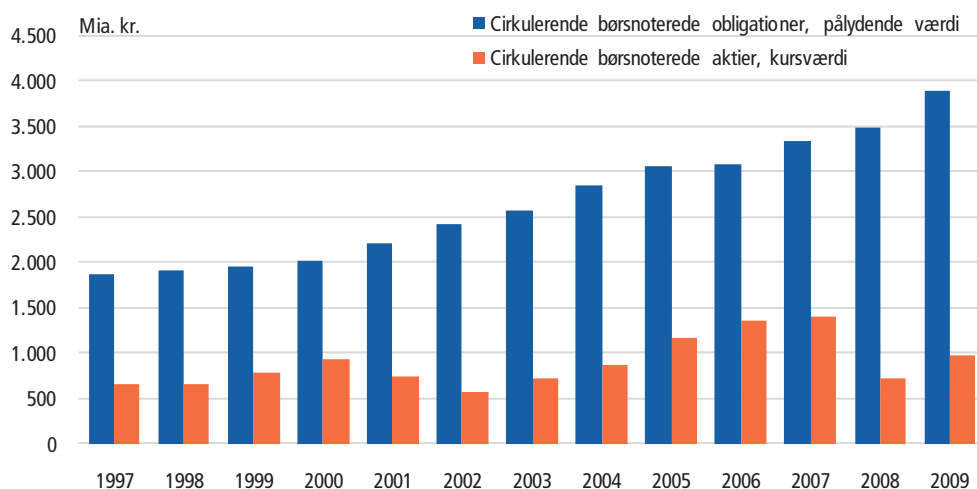
Den danske realkreditobligation er internationalt enestående

Obligationer er let omsættelige standardiserede gældsbeviser med lav risiko og fast afdragsprofil. Det danske obligationsmarked var før introduktionen af euroen blandt de største i Europa¹. Det er domineret af statsobligationer og realkreditobligationer.

Realkreditobligationer er obligationer med sikkerhed i fast ejendom med lang løbetid (op til 30 år). De danske realkreditobligationer og deres rolle i boligfinansieringen er enestående for det danske marked. Den relativt høje grad af sikkerhed skyldes ud over sikkerhedsstillelsen i fast ejendom de tilknyttede betingelser til realkreditinstitutternes låneudmåling vedrørende lånegrænser, løbetid og opbygning af reservefonde.

Ultimo 2009 var ca. 11 pct. af den samlede obligationsmasse ejet af udenlandske investorer. Der har i de senere år været en stigende udenlandsk interesse for investering i realkreditobligationer. Således lå 8 pct. af disse på udenlandske hænder ultimo 2009, hvor det kun var omkring 5 pct. i 1996.

Figur 4 Den cirkulerende aktie- og obligationsmasse på Københavns Fondsbørs

www.statistikbanken.dk/dnvpdkb

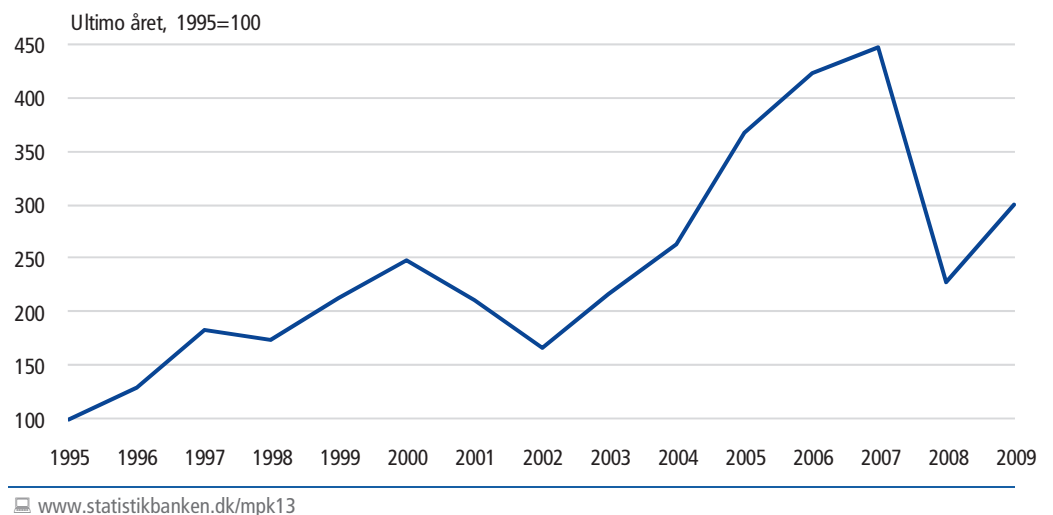
Aktien et risikofyldt placeringsobjekt

En aktie er et ejerandelsbevis i en virksomhed. Værdien af aktien afhænger først og fremmest af virksomhedens fremtidige indtjening. Da der er knyttet stor usikkerhed til den fremtidige indtjening, kan aktieinvesteringer give anledning til såvel store tab som store gevinster. Aktiekursen afspejler – ud over specifikke forventninger til den pågældende virksomhed – også mere generelle forventninger til branchen og til økonomien som helhed. Små ændringer i markedsinformationerne kan skabe betydelige fluktuationer på markedet.

¹ Efter indførelsen af euroen 1. januar 1999 er eurolandenes markeder ikke længere regionalt opdelte, men udgør et samlet marked.

Det danske aktiemarked er ikke så stort som obligationsmarkedet. Det afspejler den danske erhvervsstruktur, som er karakteriseret af mange små og mellemstore virksomheder, hvor der ikke på samme måde som i udlandet er tradition for at gå på aktiemarkedet for at få finansieret sit kapitalbehov. I 2008 var 203 selskaber noteret på Fondsbørsen, hvoraf de 20 største udgjorde 64 pct. af den samlede markedsværdi.

Figur 5 OMXC, totalindeks for samtlige aktier opgjort til markedsværdi

Som indikator for udviklingen på aktiemarkedet bruges forskellige indeks. De mest almindelige er det ovenfor viste totalindeks, OMXC, der angiver markedsværdien af samtlige noterede aktier, og OMXC20, der er et vægtet markedsværdiindeks for de 20 største og mest handlede aktier. Der har været en tendens til stigende kurser, som har afspejlet udviklingen på de internationale markeder. I 1998, 2001, 2002, 2007 og især i 2008 skete udbredte kursfald. I 2009 er udviklingen vendt igen. Udviklingen skete i takt med kursudviklingen på de udenlandske markeder.

3

Virksomheder i den finansielle sektor

Bank-, realkredit- og forsikringsvirksomhed stadig klart adskilte brancher

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en overlappning af forretningsområderne i den finansielle sektor. Man kan eksempelvis i dag få tilbudt pensionsopsparingsordninger af sin bank, der ligger tæt op ad de ordninger, som livsforsikrings-selskaberne kan tilbyde. Det er dog stadig ikke tilladt at drive bank-, realkredit- eller forsikringsvirksomhed i samme selskab. Ny lovgivning gjorde det muligt at etablere holdingselskaber og tværgående ejerskab blandt de finansielle selskaber indbyrdes. Det betyder, at et realkreditinstitut godt kan eje en bank og omvendt. Som resultat er der foretaget en række fusioner og koncerndannelser på kapitalmarkedet. I den sammenhæng er der oprettet finansielle supermarkeder, hvor forbrugeren kan ordne sine finansielle engagementer gennem samme udbyder.

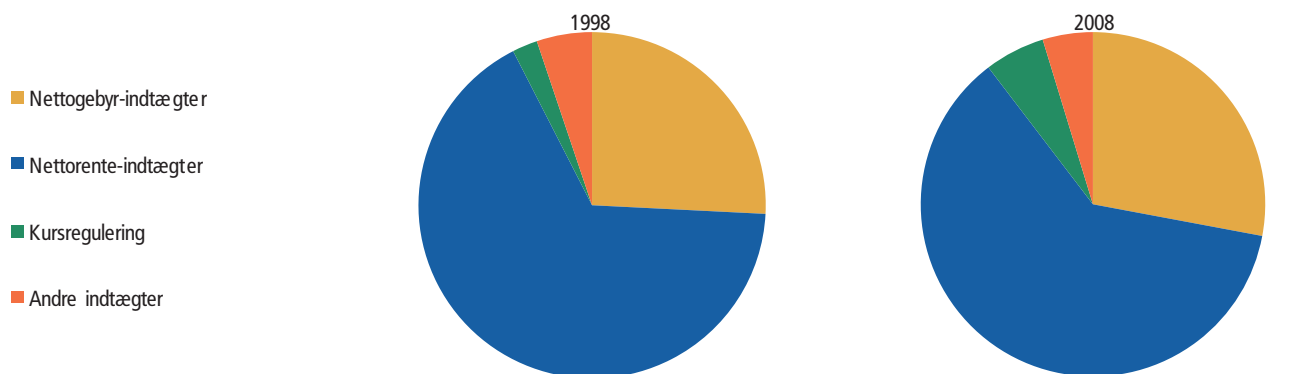
Få store pengeinstitutter og mange små

Pengeinstitutsektoren varetager funktioner i forbindelse med betalings- og kreditformidling, omsætning af værdipapirer samt dertil hørende serviceydelser. På trods af de senere års fusioner blandt de større pengeinstitutter eksisterer der sta-

dig et stort antal mindre pengeinstitutter. Der er registreret 138 virksomheder ultimo 2008, hvoraf de to største dækker 71 pct. af balancesummen i branchen.

Der er ofte fokus på udlånsaktiviteten i pengeinstitutsektoren, da den er meget konjunkturfølsom og kan tolkes som indikator for væksten bl.a. i forbrug og investeringer. Rentemarginalen, dvs. forskellen mellem udlåns- og indlånsrente, tiltrækker også opmærksomhed. En stadig større del af bankernes indtjening ligger imidlertid på gebyrindtægterne, som det fremgår af figur 6.

Figur 6 Pengeinstitutternes indtjening fordelt efter art

www.statistikbanken.dk/mpk39

Realkreditinstitutternes låneaktivitet afhængig af renteændringer

Realkreditinstitutter er eneberettigede til at drive realkreditinstitutvirksomhed her i landet. Med realkreditvirksomhed menes lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer. Der er i dag otte aktører på markedet. Låneaktivitet påvirkes især af renteutviklingen. Fluktuationer op eller ned resulterer i konverteringsbølger, hvor låntager søger at omlægge sine lån til bedre betalingsvilkår.

Større del af den private opsparing i forsikringselskaber og pensionskasser

Der skelnes mellem skadesforsikring samt livs- og pensionsforsikring. De forskellige forsikringsformer må ikke drives i samme virksomhed, men kan godt bindes sammen via tværgående ejerskab. Det er særligt livs- og pensionsforsikringsområdet, der er vokset de senere år. Udviklingen af arbejdsmarkedspensioner og forskellige former for skattebegunstigelser i forbindelse med pensionsindbetalinger har betydet, at en stadig større del af den private opsparing forvaltes af pensionskasserne og livsforsikringselskaberne, som herved er blevet vigtige aktører på de finansielle markeder.

Kraftig ekspansion i investeringsforeninger

En investeringsforening er en forening, der placerer midler, som den har modtaget som indskud fra sine medlemmer. Medlemmerne er ofte småsparere, men kan også være livsforsikringselskaber, pensionskasser og fonde. Fordelen ved at optræde i fællesskab er sparede administrationsomkostninger og bedre mulighed for risikospredning. Investeringsforeninger er i de senere år ekspanderet kraftigt. Den samlede balancesum udgjorde 569 mia. kr. ved udgangen af 2008 mod 290 mia. kr. ultimo 2002.

Tabel 405 Den finansielle sektor, hovedtal

	2007			2008		
	Balance	Virksomheder	Ansatte	Balance	Virksomheder	Ansatte
	mia. kr.	antal		mia. kr.	antal	
I alt	10 060	529	66 662	10 705	539	69 621
Pengeinstitutter	4 285	147	45 042	4 733	138	47 599
Realkreditinstitutter	2 621	8	4 122	2 819	8	4 126
Danmarks Skibskreditfond	77	1	57	82	1	60
Fondsmæglerselskaber	2	30	425	2	45	492
Investeringsforeninger og specialforeninger	892	124	300	569	132	359
Skadesforsikringselskaber	162	118	12 077	153	113	12 173
Livsforsikringselskaber	1 054	33	3 671	1 119	33	3 829
Tværgående pensionskasser	412	28	247	396	28	271
Firmapensionskasser	43	36	36	44	37	36
Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)	389	1	665	599	1	655
Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD)	63	1	20	97	1	21
Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring	6	1	...	9	1	...
Den Særlige Pensionsopsparing	54	1	...	83	1	...

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk55

Tabel 406 Valutareserven

Ultimo året	2007	2008	2009
	mia. kr.		
Nationalbankens guldbeholdning	9,1	9,8	12,3
Nationalbankens fordringer på udlandet	162,6	210,5	369,8
Fordringer på Den Internationale Valutafond	2,5	3,4	15,7
Valutareserven i alt	174,2	223,7	397,8

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal forventes offentliggjort februar 2011

Tabel 407 Pengemængden

	2007	2008	2009
	mia. kr.		
Pengemængden	972,8	1 060,0	1 024,0
Seddel- og møntomløb	51,9	50,4	48,5
Indlån i banker og sparekasser	920,9	1 009,6	975,5
÷ Anfordring	703,2	704,8	772,5
÷ Aftaleindskud ¹	217,7	304,8	203,0

¹ Dækker fx indlån på opsigelse og indlån på tidsindskud.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal forventes offentliggjort februar 2011

Tabel 408 Danmarks Nationalbanks resultatopgørelse og balance

	2007	2008	2009
	mio. kr.		
Resultatopgørelse			
Nettorenteindtægter	4 105	4 915	2 760
Kursreguleringer	1 634	2 246	1 751
Udbytte af aktier	134	140	126
Andre indtægter	59	26	24
Omkostninger inkl. afskrivninger	-751	-590	-706
Årets resultat	5 181	6 737	3 955
Balance			
Aktiver i alt	424 540	635 094	550 151
Guldbeholdning	9 084	9 781	12 260
Fordring på Den Internationale Valutafond (SDR)	2 561	3 406	15 683
Fordringer på udlandet	161 722	202 777	370 861
Udlån	219 368	370 814	107 969
Obligationer og aktier	28 581	27 308	33 093
Andre aktiver	3 224	21 008	10 285
Passiver i alt	424 540	635 094	550 151
Seddelomløb	55 782	55 612	55 015
Møntomløb	5 771	5 671	5 746
Tildelte særlige trækingsrettigheder (SDR)	1 432	1 460	12 419
Forpligtelser over for udlandet	4 585	4 293	4 257
Indlån	211 969	246 702	188 294
Andre passiver	632	503	11 509
Statens løbende konto	89 899	262 789	212 435
Egenkapital	54 470	58 064	60 476

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal forventes offentliggjort marts 2011

www.statistikbanken.dk/mpk38

Tabel 409	Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance	
Ultimo året	2007	2008
Antal pengeinstitutter	147	138
Antal ansatte, ultimo året	45 042	47 599
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	169 826	204 019
÷Renteudgifter	127 264	151 218
Renteindtægter, netto	42 562	52 800
+Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	1 334	903
+Gebyrer og provisionsindtægter	24 739	23 935
÷Afgivne gebyrer og provisionsindtægter	4 829	5 537
Rente- og gebyrindtægter, netto	63 806	72 102
+Kurstigning på værdipapirer og valuta	7 025	-4 845
+Andre ordinære indtægter	2 792	4 040
Resultat af finansielle poster	73 623	71 296
÷Udgifter til personale og administration	42 796	46 105
÷Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	2 943	6 644
÷Andre driftsudgifter	85	2 052
÷Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	-150	28 388
+Kurstigning på kapitalinteresser	11 641	5 403
Resultat af ordinær drift	39 590	-6 490
+Ekstraordinære indtægter (netto)	0	0
Resultat før skat	39 590	-6 490
÷Skat	7 068	-325
Årets resultat	32 522	-6 165
Balance		
Aktiver i alt	4 275 014	4 724 669
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	751 930	589 915
Udlån	2 138 432	2 271 201
Obligationer mv.	758 415	883 109
Aktier mv.	32 519	21 719
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	130 736	119 473
Immaterielle aktiver	27 199	24 399
Materielle aktiver	19 024	19 309
Andre aktiver	416 759	795 544
Passiver i alt	4 275 014	4 724 669
Gæld til kreditinstitutter mv.	1 265 508	1 177 553
Indlån	1 615 523	1 675 151
Udstedte obligationer mv.	448 789	585 469
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	603 801	953 536
Hensættelser til omkostninger	4 639	6 637
Efterstillede kapitalindskud	93 397	95 250
Egenkapital	243 357	231 073

Anm.: Ekskl. grønlandske banker.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk39

Tabel 410 Større pengeinstitutters indenlandske indlån og udlån. 2009

	Indlån	Udlån ¹
	— mio. kr. —	
I alt	1 438 028	1 530 573
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	21 347	57 552
Råstofindvinding	1 610	949
Fremstillingsvirksomhed	45 375	101 269
El-, gas- og fjernvarmeforsyning	8 926	19 913
Vandforsyning; kloakvæsen og affaldshåndtering	3 475	1 991
Bygge- og anlægsvirksomhed	17 290	28 122
Engroshandel og detailhandel	40 480	73 945
Transport og godshåndtering	15 530	38 220
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	4 081	9 847
Information og kommunikation	13 512	15 262
Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	446 523	483 578
Fast ejendom	44 392	134 606
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	40 686	29 395
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	10 609	17 992
Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring	20 195	24 852
Undervisning	6 858	2 476
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	11 974	6 994
Kultur, forlystelser og sport	3 983	5 660
Andre serviceydelser	13 824	7 317
Private husholdninger med ansat medhjælp; husholdningers produktion., i.a.n.	250	258
Ekstraterritoriale organisationer og organer	29	9
Lønmodtagere, pensionister, mv.	645 186	439 562
Uoplyst	21 893	30 804

Anm.: De større pengeinstitutter har en balancesum, der tilsammen udgør ca. 94 pct. af den samlede balance for pengeinstitutsektoren.

¹ Skyld ultimo året.

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal forventes offentliggjort februar 2011

Tabel 411 Pengeinstitutternes særlige indlånsformer

Ultimo året	2007	2008	Ændring i pct. i forhold til året før
	————— mio. kr. —————		pct.
I alt særlige indlånsformer	184 694	180 811	-2,1
Indekskonti	11 467	10 923	-4,7
Kapitalpensionskonti	83 765	78 802	-5,9
Børneopsparingskonti	11 477	11 705	2,0
Selv pensioneringskonti	3 848	3 350	-12,9
Investeringsfondskonti	16	13	-18,8
Etableringskonti	876	849	-3,1
Boligopsparingskontrakter	526	459	-12,7
Ratepensionskonti	64 696	68 014	5,1
Uddannelsesopsparing	312	247	-20,8
Gevinstopsparingskonti	7 671	6 409	-16,5
Konjunkturudligningskonti	40	41	2,5

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk43

Tabel 412 Omsætning på dankort

	1993	1998	2003	2008	2009
	————— tusinde stk. —————				
Antal dankort	2 412	2 621	3 434	4 010	4 184
Transaktioner	147 314	328 975	528 044	796 099	828 237
	————— mio. kr. —————				
Omsætning	46 586	113 203	175 719	279 712	274 053

Kilde: PBS

Nye tal forventes offentliggjort januar 2011

www.statistikbanken.dk/mpk41

Tabel 413	Realkreditinstitutterne	
	2007	2008
Antal institutter	8	8
	----- mio. kr. -----	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	106 622	127 588
– Renteudgifter	92 648	112 199
Renteindtægter, netto	13 974	15 389
+Gebyrer og provisioner mv.	-803	-1 162
Rente- og gebyrindtægter, netto	13 171	14 227
– Udgifter til personale, administration og andre driftsudgifter	4 818	4 999
– Afskrivninger og hensættelser	394	1 854
+Kursstigning	2 761	-5 498
+Andre ordinære indtægter	47	147
Ordinært driftsresultat	10 767	2 023
+Ekstraordinære indtægter (netto)
– Skat	2 624	1 218
Årets resultat	8 143	805
Balance		
Aktiver i alt	2 620 657	2 819 007
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	385 436	439 044
Udlån	1 994 508	2 171 767
Obligationer og aktier, mv.	197 330	154 070
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	20 230	25 162
Immaterielle aktiver	4 009	5 297
Materielle aktiver	1 246	802
Andre aktiver	17 897	22 865
Passiver i alt	2 620 657	2 819 007
Gæld til kreditinstitutter	345 343	477 632
Udstedte obligationer mv.	2 037 069	2 106 571
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	87 065	84 887
Hensættelser til omkostninger	2 266	1 581
Efterstillede kapitalindskud	16 114	14 922
Egenkapital	132 800	133 414

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk47 og mpk48

Tabel 414	Realkreditinstitutternes nettoudlån	2007			2008			2009		
		mio. kr.								
	Udlån inkl. indeksslån i alt	176 823	162 080	121 426						
	Ejerboliger og fritidshuse	94 664	64 436	62 133						
	Udlejningsejendomme	24 720	20 380	8 035						
	Erhvervsjendomme	55 467	75 890	49 466						
	Andre ejendomme	1 972	1 374	1 792						

Anm.: Realkreditinstitutternes udlån er opgjort til kontantværdier. Nettoudlån er lig bruttoudlån fratrukket førtidige indfrielse og ordinære afdrag.

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal forventes offentliggjort februar 2011

Tabel 415	Større finansieringsselskaber, factoring og anden udlån	Tilgang i alt		Status	
		2007	2008	Ult. 2007	Ult. 2008
		mio. kr.			
	Factoring	42 408	38 004	4 763	4 433
	Anden udlån	15 090	13 604	35 081	36 316

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber
Nye tal forventes offentliggjort september 2010
www.statistikbanken.dk/mpk57

Tabel 416	Større finansieringsselskaber, leasing	2007		2008	
		mio. kr.			
	Aktiviteter i årets løb				
	I alt	23 844	22 420		
	Industriudstyr	2 969	3 439		
	Edb- og kontorudstyr	2 586	2 747		
	Lastvogne og varevogne	9 751	8 206		
	Personvogne	3 606	2 514		
	Skibe, fly, jernbanemateriel	188	180		
	Bygninger	596	557		
	Andet	4 148	4 777		
	Status ultimo	57 386	56 911		

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber
Nye tal forventes offentliggjort september 2010
www.statistikbanken.dk/mpk31

Tabel 417		Forbrugerkredit		
Ultimo året	2007	2008	2009	
	mio. kr.			
I alt	20 515	21 060	19 453	
Saldo på købekort og kontokort	7 550	7 190	6 884	
Heraf benzinselskaber	1 521	1 237	1 265	
Blankolån	10 216	11 051	9 813	
Kredit mod sikkerhed	2 749	2 819	2 756	

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber og kontoringe

Nye tal forventes offentliggjort februar 2011

www.statistikbanken.dk/mpk30

Tabel 418		Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse. 2009			
Pålydende værdi ultimo året	Stats- obligationer mv.	Realkredit- obligationer mv. ¹	Andre obligationer ²	I alt	
	mio. kr.				
I alt	518 642	3 054 855	307 354	3 880 851	
Ikke-finansielle selskaber	4 490	112 978	11 065	128 533	
Finansielle selskaber	75 385	1 865 151	118 079	2 058 615	
Monetære, finansielle institutioner	54 431	1 612 474	65 168	1 732 073	
Andre finansielle formidlere	20 954	252 676	52 912	326 542	
Forsikringsselskaber og pensionskasser	200 788	582 281	46 692	829 761	
Offentlig forvaltning og service	77 252	69 156	54 135	200 543	
Statslig forvaltning og service	76 001	42 689	46 620	165 310	
Kommunal forvaltning og service	1 237	25 641	7 353	34 231	
Sociale kasser og fonde	15	826	162	1 003	
Husholdninger	3 293	94 946	42 863	141 102	
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	902	29 334	1 137	31 373	
Uoplyst	5 497	44 662	3 003	53 162	
Udlandet	151 034	256 347	30 380	437 761	

¹ Realkreditobligationer samt obligationer udstedt af andre obligationsudstedende institutter.

² Kommuneobligationer, skibskreditfondsoptioner, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO-obligationer.

Kilde: Nationalbanken

Nye tal forventes offentliggjort januar 2011

www.statistikbanken.dk/dnvpdks

Tabel 419 Børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser. 2009

Kursværdi, ultimo året	Ikke-finansielle selskaber			Finansielle selskaber	Udenlandske selskaber	I alt
	Industri	Transport, post og tele	Øvrige selskaber			
Ejere ¹						
	mia. kr.					
I alt	264,2	135,3	360,0	552,6	43,8	1 355,9
Ikke-finansielle selskaber	53,5	63,3	135,7	57,7	1,8	312,1
Finansielle selskaber	16,6	9,7	22,9	83,8	13,3	146,4
Forsikringselskaber og pensionskasser	12,8	10,9	16,2	70,4	1,7	111,9
Offentlig forvaltning og service	0,1	0,3	3,9	4,6	1,1	10,0
Husholdninger ²	36,6	19,6	48,8	259,3	12,7	377,1
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	3,3	1,2	3,6	12,6	0,6	21,2
Udlandet	1,8	1,9	3,6	13,5	0,6	21,4
Uoplyst	139,5	28,4	125,4	50,7	11,9	355,9

¹ Ved ejere forstås kontohavere i Værdipapircentralen. ² Husholdninger består af personligt ejede firmaer, lønmodtagere, pensionister, mv.

Kilde: Nationalbanken

Nye tal forventes offentliggjort marts 2011

www.statistikbanken.dk/dnvpdks

Tabel 420 Aktieindeks ved årets udgang

OMXC-indeks	2007	2008	2009
Ultimo	ultimo 1995=100		
Aktier i alt	447	228	301
Energi	236	74	61
Materialer	369	257	328
Industri	539	259	330
Forbrugsgoder	238	79	120
Konsumtvarer	188	76	148
Sundhedspleje	699	515	611
Finans	523	188	292
It	395	211	284
Telekommunikation	182	151	158
Forsyning	2 004	552	497

Kilde: Københavns Fondsbørs

Nye tal forventes offentliggjort marts 2011

www.statistikbanken.dk/mpk13

Tabel 421		Effektiv rente af obligationer		
		2007	2008	2009
		pct. p.a.		
Effektiv nominel kreditorrente				
Statsobligationer:				
5-årige:	Ultimo året	4,23	3,25	3,07
	Årsgennemsnit	4,22	4,14	3,05
10-årige:	Ultimo året	4,48	3,31	3,62
	Årsgennemsnit	4,29	4,29	3,59
Realkreditobligationer:				
20-årige:	Ultimo året	5,49	5,35	4,62
	Årsgennemsnit	5,13	5,68	5,08
30-årige:	Ultimo året	5,61	6,21	5,19
	Årsgennemsnit	5,44	6,09	5,53

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal forventes offentliggjort marts 2011

Tabel 422 Pensionskasser

	Tværgående pensionskasser		Firmapensionskasser	
	2007	2008	2007	2008
Antal medlemmer	676 737	698 005	18 508	17 945
Erhvervsaktive medlemmer	576 598	590 181	7 356	6 794
Pensionerede medlemmer	79 588	86 471	7 976	7 905
Pensionerede ægtefæller	12 389	12 920	2 340	2 406
Børn, der oppebærer børnepension	8 162	8 433	836	840
	mio. kr.			
Løbende årlig pension i alt	7 861	13 995	1 689	1 952
Pension til medlemmer	6 634	12 867	1 385	1 393
Pension til ægtefæller	1 022	928	289	543
Pension til børn	205	200	15	16
Diverse indtægter				
Medlemsbidrag	15 559	17 613	1 017	2 160
Heraf ekstraordinære bidrag	-	-	615	1 670
Renteindtægter og udbytte	11 085	13 317	1 834	1 421
Diverse udgifter¹				
Pensioner	9 715	10 441	1 713	2 603
Udtrædelsesgodtgørelser	639	860	80	122
Aktiver i alt	412 251	395 954	43 027	42 714
Statsobligationer ¹	17 410	8 776	2 307	1 581
Kommuneobligationer ¹	1 659	2 292	271	...
Realkreditobligationer mv. ¹	80 203	93 993	18 468	21 874
Likvide beholdninger	2 178	9 638	384	677
Lån i fast ejendom	75	48	288	42
Lån mod anden sikkerhed	3 506	17 441	144	1 642
Andre aktiver	307 220	263 766	21 165	16 898
Præmiereserver	301 057	312 324	33 876	36 028

Anm.: Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalender-året.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk49

Tabel 423 Danmarks Nationalbanks diskonto

Diskonto		Diskonto		Diskonto	
		pct.			
1994		1999		2006	
6. januar	6,00	4. februar	3,25	3. marts	2,50
19. januar	5,75	9. april	2,75	9. juni	2,75
18. februar	5,50	5. november	3,00	4. august	3,00
15. april	5,25	2000		6. oktober	3,25
13. maj	5,00	4. februar	3,25	8. december	3,50
1995		17. marts	3,50	2007	
8. marts	6,00	28. april	3,75	9. marts	3,75
6. juli	5,75	9. juni	4,25	7. juni	4,00
3. august	5,50	1. september	4,50	2008	
25. august	5,00	6. oktober	4,75	4. juli	4,25
9. november	4,75	2001		8. oktober	4,50
15. december	4,25	14. maj	4,50	7. november	4,00
1996		31. august	4,25	5. december	3,50
25. januar	4,00	18. september	3,75	2009	
7. marts	3,75	9. november	3,25	16. januar	2,75
19. april	3,25	2002		6. marts	2,00
1997		6. december	2,75	3. april	1,75
10. oktober	3,50	2003		11. maj	1,40
1998		7. marts	2,50	8. juni	1,20
6. maj	4,00	6. juni	2,00	14. august	1,10
29. maj	3,75	2005		28. august	1,00
21. september	4,25	2. december	2,25	2010	
5. november	4,00			15. januar	0,75
4. december	3,50				

Kilde: Danmarks Nationalbank

www.statistikbanken.dk/disk
Tabel 424 Valutakurser

	Møntenhed	2007	2008	2009
		kr.		
Britiske pund	GBP	1 089,81	939,73	836,26
Bulgarske lev	BGN	380,95	381,22	380,73
Estiske kroon	EEK	47,62	47,65	47,59
Islandske kroner	ISK	8,51
Lettiske lats	LVL	1 064,24	1 061,08	1 055,30
Litauiske litas	LTL	215,78	215,94	215,66
Norske kroner	NOK	92,99	91,02	85,39
Polske zloty	PLN	196,96	213,21	172,43
Schweiziske franc	CHF	453,66	469,90	493,17
Slovakiske koruna	SKK	22,06	23,89	...
Svenske kroner	SEK	80,57	77,73	70,18
Tjekkiske koruna	CZK	26,85	29,93	28,21
Ungarske forint	HUF	2,96	2,97	2,66
EUR Euro	EUR	745,06	745,60	744,63
Amerikanske dollar	USD	544,56	509,86	535,51
Australske dollar	AUD	456,06	430,79	421,96
Canadiske dollar	CAD	508,24	479,15	469,81
Hong Kong dollar	HKD	69,80	65,49	69,09
Japanske yen	JPY	4,62	4,95	5,73
Singapore dollar	SGD	361,21	359,70	368,09
Effektiv kronekurs, 1980 = 100		103,23	105,81	107,79

Anm.: Kursen er et årgennemsnit.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal forventes offentliggjort marts 2011

www.statistikbanken.dk/dnvala

Tabel 425

Livsforsikringselskaber

	2007	2008
Antal selskaber	33	33
Resultatopgørelse	— mio. kr. —	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	82 554	90 476
+Overført investeringsafkast	10 315	-28 713
Indtægt af forsikringsvirksomheden	92 869	61 763
+Forsikringsydelse for egen regning	57 635	57 007
+Forøgelse af livsforsikringshensættelser	25 380	3 626
+Administrationsudgifter	4 455	4 697
+Ændring i bonusudjævningshensættelser	4 088	-698
+Resultat af syge- og ulykkesforsikring	387	976
Resultat af forsikringsvirksomheden	1 698	-1 893
B: Investeringsvirksomheden		
+Samlet investeringsresultat	11 128	-33 978
+Skat på pensionsafkast	813	5 266
+Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	8 837	-39 073
+Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikringer	-	63
Investeringsresultat	1 478	-234
C: Samlet virksomhed		
+Resultat af primær drift	3 176	-2 127
+Øvrige ordinære indtægter, netto	232	270
+Ekstraordinære indtægter, netto	0	0
+Skatter	700	-518
Årets nettoresultat	2 708	-1 339
D: Forøgelse af egenkapital		
+Årets nettoresultat	2 708	-1 339
+Udbytte mv.	8	13
Egenkapitalforøgelse, i alt	2 700	-1 352
heraf henlagt til sikkerhedsfond
Balance		
Aktiver i alt	1 054 186	1 119 221
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	8 665	7 716
Obligationer	542 861	646 380
Kapitalandele	300 041	209 436
Udlån	11 283	48 475
Øvrige	24 832	28 658
B: Øvrige aktiver	166 504	178 556
Passiver i alt	1 054 186	1 119 221
Egenkapital	56 787	57 524
Hensættelser	951 753	959 483
Øvrige passiver	45 646	102 214

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk50 og mpk51

Tabel 426	Skadesforsikringselskaber	
	2007	2008
Antal selskaber	118	113
Resultatopgørelse	----- mio. kr. -----	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	49 725	50 570
+Forsikringsteknisk rente for egen regning	1 653	1 564
Indtægt af forsikringsvirksomheden	51 378	52 134
+Erstatningsudgifter for egen regning	34 986	36 872
+Administrationsudgifter	8 841	9 120
+Andre forsikringsmæssige poster	904	705
Resultat af forsikringsvirksomheden	6 647	5 437
B: Investeringsvirksomheden		
+Resultat af investeringsvirksomheden	7 864	-2 268
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	14 510	3 169
+Øvrige ordinære indtægter, netto	-3 569	-3 893
+Ekstraordinære indtægter, netto	774	851
+Skatter	2 312	872
Årets nettoresultat	9 404	-744
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	8 630	1 749
+Balanceposterings	3 080	-904
+Kapitaltilførsler	21	-1
Tilgang i alt	11 731	844
+Udbytte mv.	5 122	-1 058
Egenkapitalforøgelse, i alt	6 609	1 902
Heraf henlagt til sikkerhedsfond
Balance		
Aktiver i alt	163 705	154 499
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	5 175	5 434
Obligationer	85 076	84 041
Kapitalandele	46 076	38 879
Udlån	479	487
Øvrige	5 160	4 978
B: Øvrige aktiver	21 739	20 680
Passiver i alt	163 705	154 499
Egenkapital	68 169	60 707
Hensættelser	82 004	78 827
Øvrige passiver	13 532	14 965

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk52 og mpk53

Tabel 427 Skadesforsikring fordelt efter branche

	Præmier		Erstatninger	
	2007	2008	2007	2008
	— mio. kr. —			
I alt	53 457	53 797	38 066	37 672
Erhvervsforsikring i alt	16 705	17 331	13 295	10 966
Arbejdsskadeforsikring	4 525	4 887	3 718	3 100
Bygningsforsikring	4 569	4 730	4 606	3 114
Løsøreforsikring mv.	3 282	3 377	2 424	2 253
Erhvervsansvarsforsikring	1 702	1 773	774	899
Sø- og transportforsikring	1 528	1 722	1 154	1 086
Luftfartsforsikring	368	1	143	0
Anden erhvervsforsikring	731	841	476	513
Privatforsikring i alt	10 174	10 790	7 901	9 048
Familieforsikring	3 671	3 750	2 707	3 093
Grundejerforsikring	4 610	4 961	3 878	4 330
Fritidshusforsikring	600	644	373	492
Ejerskifteforsikring	381	392	436	481
Anden privatforsikring	912	1 043	507	652
Personulykkesforsikring i alt	10 245	9 466	7 188	7 169
Sundhedsforsikring	572	737	521	773
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	9 020	7 640	6 297	5 616
Erhvervsudygtighedsforsikring	653	1 089	370	780
Motorkøretøjsforsikring i alt	14 667	15 014	8 370	9 736
Ansvar	6 235	6 285	3 320	3 853
Kasko	8 432	8 729	5 050	5 883
Kredit- og kautionsforsikring	429	210	28	31
Turistassistance- og retshjælpsforsikring	335	417	249	307
Direkte forretning i alt	52 556	53 229	37 031	37 256
Indirekte forretning i alt	902	569	1 035	415

Anm.: Præmier og erstatninger er angivet med reserveregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne gen-forsikring, som det enkelte forsikringsselskab har overtaget fra andre forsikrings-selskaber.

Kilde: Finanstilsynet
Nye tal forventes offentliggjort oktober 2010

www.statistikbanken.dk/mpk54